

OKUMA KÜLTÜRÜ DERNEĞİ

2020 FAALİYET RAPORU

Mart 2021

ANKARA

OKUMA KÜLTÜRÜ DERNEĞİ

2020 FAALİYET RAPORU¹

Okuma Kültürü Derneği'nin çocuklarla kitaplar üzerinden iletişim kurmak ve sözcük dağarcıklarını ve bilişsel kapasitelerini geliştirmek amacıyla 2018 yılında başlattığı faaliyetler 2019 yılında olduğu gibi 2020'de sürdürülmüştür. Bu çerçevede okul öncesi eğitim döneminde çocukların yakınları ve öğretmenleriyle birlikte kitap okumalarını geliştirmek üzere yetişkinler için birlikte kitap okuma temel becerilerini geliştirmek amaçlı çeşitli çalışmalar yapılmıştır.

Dernek, okuma kültürünün geliştirilmesi amacıyla kurulan OKUYAY Okuma Kültürünü Yaygınlaştırma Platformu'na iştirak olması nedeniyle Platform'un yürüttüğü çalışmalara katılmayı ve katkı vermeyi de sürdürmüştür.

2020 yılı çalışmaları Yönetim Kurulu üyeleri Nur Otaran, Fatma Uluç Özdemir, Sevil Önceler, Özge Alpay ve Berrin Balay Tuncer'in sorumluluğunda gerçekleştirmiştir.

Dernek Üyeleri

Derneğimizin, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, yedi kurucu üye ile birlikte kütüphaneciler, eğitimciler, psikolojik danışma ve rehberlik uzmanları, ekonomist, işletmeci, iletişimci, editör, bilgisayarçı, sosyolog, yapımcı, yayıncı, yazar, mühendis, vb. meslek gruplarından oluşan 30 üyesi vardır; 2020 yılında üye sayısı değişmemiştir.

---

¹ Okuma Kültürü Derneği, okuma kültürünün gelişmesi için çalışmalarını 2020 yılı başında, planladığı şekilde başlatmış, ancak Mart 2020'den itibaren Covid 19 salgını sınırlılıklarına uygun olarak değişiklik yapılarak daha çok sosyal medya üzerinden gerçekleştirilmiştir. 2020 faaliyet raporu salgının devam ettiği bir süreçte hazırlanmıştır.

2020 YILI FAALİYETLERİ

Tüzüğümüzde belirtildiği gibi Derneğimiz amacına uygun olarak 2020 yılında;

1. Toplumda okuma kültürünün geliştirilmesi ve kütüphane kullanma alışkanlığının yaygınlaştırılması için programlar geliştirmiş, uygulamış ve etkinlikler düzenlemiştir.
2. Okuma kültürünün yaygınlaşması için OKUYAY Platformu'nun iştiraki olarak alanda çalışan diğer kurum ve kuruluşlarla iletişimi ve işbirliğini sürdürmüştür.

Aşağıda, 2020 yılında gerçekleştirilen faaliyetler verilmiştir.

A. Eğitim, Etkinlikler ve Yayın

2020 yılında gerçekleştirilen eğitim programları ve etkinlikleri şöyledir:

0-5 yaş grubu için Başkent Üniversitesi Ayşeabla Anaokulu velileri ve öğretmenleri için 2018'de başlatılan çalışmalar sürdürülmüştür.

Ocak 2020

- Başkent Üniversitesi Ayşeabla Anaokulu ile 2018'de başlatılan çalışmalarını 2020 yılında da sürdürmek üzere okul yöneticisi, rehber öğretmeni ile değerlendirme ve planlama toplantıları yapıldı.
- Karikatür Atölyesi Kurucusu Karikatürist Emre Yılmaz'la işbirliği yapabilmek için ön görüşmeler yapıldı (Emre Yılmaz, Berrin Balay, Mehtap Burak, Nur Otaran).
- Altındağ Belediyesi yetkilileri ve Atölye Kale temsilcileriyle okuma kültürünün yaygınlaştırılması için çocuklara yapılacak programlarla ilgili işbirliği ile ilgili ilk toplantı yapıldı (Selin Zeyneloğlu, Mehtap Burak, Nur Otaran).

Şubat 2020

- Karikatür sanatçısı Emre Yılmaz, kolaylaştırıcı Gülden Treske, dernek üyeleri Mehtap Burak ve Nur Otaran'ın katılımıyla 10-14 yaş grubu çocuklarla "Okuyorum, Soruyorum, Çiziyorum" atölye çalışmasının ayrıntıları oluşturuldu.
- Çocuklar ve yakınları birlikte "Karikatür Okuma" atölyelerinin içeriği oluşturuldu (Emre Yılmaz, Berrin Balay, Mehtap Burak ve Nur Otaran).
- Elma Yayınevi Müzecik ziyaret edildi, Projeler Sorumlusu Gülderen Çopur, Eğitim Danışmanı Tülay Üstündağ ve Yetkili Vildan Barış Örkmez ile görüşüldü; Dernek tanıtımı yapıldı; işbirliği yapılma üzerine fikir alışverişinde bulunuldu (Mehtap Burak, Nur Otaran). Elma Yayınevi yetkilileri nitelikli çocuk kitapları yazımı konusunda bir çalıştay yapmayı istediklerini ve işbirliği yapılabileceğini belirtti.

Mart 2020

- OKUYAY-İstanbul STK Kapasite Geliştirme Eğitimi'ne Derneği temsilen üyemiz Günay Uysal katıldı.
- Karikatür Atölyesi işbirliği ile 7 Mart 2020'de "Okuyorum, Soruyorum, Çiziyorum Atölyesi" yapıldı, raporlandı.
- Karikatür Atölyesi işbirliği ile 11 Mart 2020'de "Karikatür Okuma Atölyesi" yapıldı, raporlandı.

Covid-19 salgın önlemleri başladı.

- 14 Mart: Altındağ Belediyesi Ailelere Birlikte Okuma Temel Beceri eğitimi iptal edildi.
- OKUYAY Hibe Projeleri değerlendirme Toplantısı zoom üzerinden yapıldı; Proje illeri olan Adana, Ankara ve İstanbul'dan başvuruların proje önerileri, üyelerimiz: Iraz Öykü Soyalp, Sinem Bayraktar, Ceren Güven Güres ve Mehtap Burak'ın katkılarıyla değerlendirildi ve OKUYAY'la paylaşıldı.

Nisan 2020

- 16-19 Nisan 2020'de yapılması planlanan "Kapadokya Çocuk Kitapları Festivali" salgın nedeniyle iptal edildi.
- Kapadokya Çocuk Kitapları Festivali çerçevesinde 17.04'te yapılacak olan "Çocuk Kütüphaneleri" konulu sunum iptal edildi.

- Kapadokya Çocuk Kitapları Festivali çerçevesinde yapılacak “Birlikte Okuma Becerileri Temel Eğitimi Atölye” çalışması iptal edildi.
- OKUYAY faaliyetleri altında pilot projelerin son durumu ve pilot projeler uygulama süreci hakkında bilgilendirme ile ortakların ve derneğin projelere verecekleri destekler belirlendi ve görev dağılımı yapıldı.
- Dernek üyelerinin katılımıyla, üyelerin okul öncesi çocuklarla birlikte okumayı sevdiği 250 kitaplık bir liste oluşturuldu.

Mayıs 2020

- 250’lik Okul Öncesi Çocuklar için Resimli Kitap Listesi web sayfasında paylaşıldı.
- OKUYAY daha önce yapılan değerlendirmelere göre 4 projeye hibe verilmesini uygun buldu, Adana: Cemil Sobacı: Süper Okurlar, Ankara: Merve Yavuzdemir: Kütüphane Şehri, İstanbul: Gizem Kıyığı: İstanbul’u Okuyorum, İstanbul: Nilay Yılmaz: Sıra Dışı Meydan Okumalar. Bu projeler her aşamasında izlendi ve geri bildirim verildi.
- Hibe projelerinin yöneticileri zoom toplantısıyla projelerini tanıttı ve projelerin birbirlerine verebileceği destekler tartışıldı.
- OKUYAY Konuşmaları: “Pandemi Günlerinde Sosyal Medya’nın Okuma Kültürüne Etkisi ve Katkısı”; OKUYAY Buluşmaları “Gençler Ne Okuyor?” toplantılarına katıldı.

Haziran 2020

- OKUYAY Konuşmaları: “Üç Şehir Dört Proje” ve OKUYAY Ortaklar Toplantılarına katıldı.
- Okuma Dostlarına hazırlanan “Birlikte Kitap Okuma” konulu mektup/metin hazırlandı ve web sayfasında paylaşıldı.

Temmuz 2020

- OKUYAY İstanbul 02 “İstanbul’u Okuyorum”, İstanbul 04 “Sıradışı Meydan Okumalar” projeleri ‘kick off’ toplantılarına katıldı.
- OKUYAY K-12 Danışma Kurulu Toplantısına Dernek temsilcisi olarak Nur Otaran katıldı; “K-12 Yaş grubunda okuma kültürünü oluşturmak ve yaygınlaştırmak için yapılması gerekenler” konusunda derneğin görüşleri yazılı olarak OKUYAY’la paylaşıldı.
- OKUYAY Ankara 02 “Kütüphane Şehri” Projesi ile Adana “Süper Okurlar” Projesi kick off toplantılarına katıldı.
- Dr. Nilay Yılmaz’ın Kadıköy Atölye’de düzenlediği Yaratıcı Okuma Atölye Çalışması’na Nur Otaran katıldı.

- Ucu Açık Okumalar (UAO) adı altında okul öncesi resimli çocuk kitapları için okuma rehberleri hazırlama uygulaması başlatıldı. Bu kapsamda ilk olarak “Frederick” (Leo Lionni) Birlikte Okuma Rehberi hazırlandı ve web sayfasında paylaşıldı.
- Argos Reklam Ajansı Markapala'nın yetkilisi Necdet Pala ile görüşüldü; Dernek çalışmalarını çok önemli bulduklarını ve kendi çalışma ekiplerinden tasarımcı Şafak Sönmez'in üç ay süreyle derneğe sosyal medya kullanımı ile ilgili olarak gönüllü tasarım desteği verileceğini bildirdi. UAO başta olmak üzere web sayfasında paylaşılacak dokümanların tasarımını Ş.Sönmez yapmaya başladı.
- Instagram'da 2019 yılındaki anne-babalara önerilerle ilgili posterlerden sonra 2020 yılında da 0-6 yaş grubu çocuklar için 6 kitaplık kısa seçki paylaşımları başlatıldı.

Ağustos 2020

- OKUYAY Ortaklar Toplantısı'na katılındı, hibe projelerine Platform ortaklarının ve iştiraklerin vereceği destekler tartışıldı. Kadıköy Belediyesi: Sesli okuma köşesi, Gazete Kadıköy'de OKUYAY'a ve okuma kültürünü destekleyecek yazılara yer verilmesi; Türk Kütüphaneciler Derneği'nin düzenlediği Kütüphaneci Eğitimlerinde OKUYAY'ın tanıtılması; Okuma Kulübü, Eğitim Portalı ve OKUYAY Buluşmaları konularında ortakların ve derneğin kendi iletişim ağlarında bilgilendirme yapmalarına karar verildi.
- Derneğin de katıldığı çalışmalarla hazırlanan OKUYAY Çocuk Danışma Kurulu'nun çocuklarda okuma kültürünün yaygınlaştırılması için geliştirilen öneriler dernek üyeleri tarafından gözden geçirildi, sorumlu olacak kurum önerileri yazıldı ve hazırlanan metin OKUYAY'la yazılı olarak paylaşıldı.
- OKUYAY'la fabrikalarda işçi çocukları için kitap sağlamak üzere kütüphaneler kurulması ile ilgili olarak Özge Alpay ve Nur Otaran, Proje Yöneticisi Ebru Şenol; Proje Sektör Temsilcisi Sevgül Sönmez'le zoom üzerinden görüştü. Sanayicilerin kütüphane ihtiyacı ile ilgili olarak farkındalığının artması ve mavi yakalı çalışanlar ve çocuklarının kitapla buluşabilmesi amacıyla kütüphane kurulması önemli bir adım olarak değerlendirildi; kütüphaneye kitap temininde yayınevlerinin belli bir oranda indirim yapması, daha sonra kütüphanede yapılacak etkinliklerde konuşmacı temini konularında Yayıncılar Birliği olarak destek verebileceklerini belirttiler.

- İnstagramda 0-6 yaş grubu çocuklar için ikinci 6 kitaplık okuma seçkisi (Uçan Süpürge dahil) paylaşıldı ve “Uçan Süpürge: İyi Yürekli Cadı ve Üç Kafadarlar Birlikte Okuma Rehberi” hazırlandı ve web sayfasında paylaşıldı.

Eylül 2020

- İnstagramda 0-6 yaş grubu çocuklar için üçüncü 6 kitaplık okuma seçkisi (Üç Kedi Bir Dilek dahil) paylaşıldı, “Üç Kedi Bir Dilek: Birlikte Okuma Rehberi” dernek gönüllüsü Selin Zeyneloğlu tarafından hazırlandı ve web sayfasında paylaşıldı.

Ekim 2020

- İnstagramda 0-6 yaş grubu çocuklar için dördüncü 6 kitaplık okuma seçkisi (“Öpücük ne renktir?” dahil) paylaşıldı ve hazırlanan “Öpücük ne renktir? Birlikte Okuma Rehberi” web sayfasında paylaşıldı.
- Dr. Nilay Yılmaz tarafından Kadıköy Atölye’de yürütülen “Sessiz Kitaplar Konuşuyor” atölye çalışmasına Mehtap Burak katıldı; M. Burak bu çalışmanın devamında Dernek üyelerinin katıldığı aynı konuda bir eğitim programı için program hazırladı.
- OKUYAY Sesli Okuma Günleri etkinliğine katılındı, yetişkin ve çocuklarla birlikte çeşitli sesli okumalar yapıldı, İnstagramda paylaşıldı.
- İnstagramda 0-6 yaş grubu çocuklar için beşinci 6 kitaplık okuma seçkisi paylaşıldı ve Dernek gönüllüsü Esen Dinçel Temur tarafından hazırlanan “Teo’nun Kaka Kitabı Birlikte Okuma Rehberi” paylaşıldı.
- Derneğin önerisi üzerine Tülay Üstündağ OKUYAY’ın Buluşmalarında “Yaratıcı Drama ve Okuma” alanında konuşmacı olarak katkı sağladı.

Aralık 2020

Başkent Üniversitesi Ayşeabla Anaokulu’nun yıllık çalışma programlarına uygun olarak öğretmenler ve veliler için Zoom üzerinden eğitim programları yapılmasına karar verildi ve 2020-2021 yılı eğitimleri için yöneticilerle görüşülerek ihtiyaç belirlendi.

B. Kütüphane Kurulumu

Dernek, 2020 yılında Ankara İkinci Organize Sanayi’de faaliyet gösterecek olan İMAT A.Ş. çalışanlarının ve onlar aracılığı ile çocuklarının yararlanabileceği 1500 kitaplık bir işyeri kütüphanesinin kurulması ve faaliyetlerinin geliştirilmesine karar verdi. Gelir düzeyleri ve tam gün mesai yapmaları nedeniyle kitaba erişim konusunda sorun yaşayan çalışanların kendilerini ve çocuklarını geliştirmeleri için iş yerinde kolay ulaşılır bir kütüphanenin kurulmasının yararlı olacağı düşüncesi ile çalışmalar başlatıldı.

Bu çerçevede,

- İMAT yöneticileri’yle ön görüşmeler yapıldı; 55m2’lik bir salonun kütüphane olarak düzenlenmesi için işbirliği yapılması kararı verildi. İMAT A.Ş.’nin mekanı, donanımları ve koleksiyonu sağlaması; Derneğin kütüphane kurulumundan ve çalışanlar ile çocuklarının okuma alışkanlıklarının yaygınlaşması için birlikte okuma temel becerileri eğitimleri ve zaman içerisinde ihtiyaç duyulacak diğer etkinliklere destek verilmesinden sorumlu olması konusunda mutabakata varıldı.
- Fatma Uluç ve Nur Otaran’ın katkılarıyla çalışma programı hazırlandı.
- Nezahat Olgun, Günay Uysal ve Mehtap Burak katkılarıyla başlangıç kitap listeleri hazırlandı.
- Koleksiyon çalışanlar ve çocukları için iki kategoride oluşturuldu. Yetişkinler için kişisel gelişim kitapları, Türk klasikleri, 0-18 yaş çocuklar için güncel yayınlar olmasına dikkat edildi.
- Koleksiyonun kütüphanenin faaliyete geçmesiyle birlikte okuyuculardan gelen talepler doğrultusunda geliştirilmesine karar verildi. Kütüphanenin kurulumunun 2021 yılında gerçekleştirileceği şekilde planlama yapıldı.

C. İletişim ve Kaynak Geliştirme

Bu kapsamda 2020 yılında yapılan çalışmalar şöyledir.

- 2019 Faaliyet Raporu hazırlandı ve web sayfasında paylaşıldı.
- 2020 yılında gerçekleştirilen etkinlikler web sayfasında paylaşıldı (www.okumakulturu.org.tr).
- Derneğin instagram ve web sayfası üzerinden uygulamaları artmıştır.
- Başkent üniversitesi ile çalışmalar sürdürülmüştür.

- Kapadokya Çocuk Kitapları Festivali düzenleyicileri ile iletişim sürdürülmüş, ancak etkinliğin Covid-19 nedeniyle iptal edilmesi nedeniyle planlanan sunuşlar ve atölye çalışması gerçekleştirilememiştir.
- OKUYAY Okuma Kültürünü Yaygınlaştırma Platformu²'na iştirak olması nedeniyle, dernek Platformun düzenlediği etkinliklere katılarak, görüş bildirerek, yazılı doküman hazırlayarak vb. katkı vererek okuma kültürünün yaygınlaştırılması için çeşitli alanlarda çalışan sivil toplum kuruluşu, alan uzmanı, kamu görevlisi ve proje sorumlularıyla etkileşim halinde olmuştur. Bu durum derneğin alandaki bilgi birikimini ve iletişim ağını geliştirmiş, alanda tanınan bir kuruluş olmasına katkı sağlamıştır.

D. Kurumsal Yönetim

Dernek, kurulduğu tarihten itibaren mekan olarak kullanılmakta olan İlkbahar Mahallesi 596. Sokak 61/11 no.lu dairede ikamet etmeyi sürdürmüştür.

Derneğimiz 2020 yılında üyelerin kişisel katkılarıyla çalışmıştır. Profesyonel çalışan personel istihdam edilmemiştir.

Muhasebe çalışmaları Sevil Önceler sorumluluğunda Hülya Çömlekçi ile birlikte sürdürülmüştür. Gerekli durumlarda Yazıcı Müşavirlik Firması Müşavirlik firması gönüllü olarak resmi işlemlerin yapılmasında 2020 yılında da destek vermiştir. Bu çerçevede:

Derneğin 2019 beyannamesi 29.07.2019 tarihinde DERBİS'e yüklenmiş; 11.09. 2020 tarihinde mevzuata uygun bulunarak onaylanmıştır.

Derneğin 2019 yılı faaliyet raporu hazırlanmış, web sayfasında paylaşılmıştır.

Derneğin 2020 yılı faaliyet raporu taslağı hazırlanmıştır.

---

² OKUYAY, Türkiye Yayıncılar Birliği (TYB) tarafından Avrupa Birliğinden hibe alınarak başlatılan bir projedir. Proje sahibi TYB'dir, Proje Ortakları Türk Kütüphaneciler Derneği, Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV), Kadıköy Belediyesi, Birleşik Krallık'tan Kingston Üniversitesi'dir. İştirakler Alman Stiftung Lessen Vakfı ve Okuma Kültürü Derneğidir (www.okuyayplatformu.com).

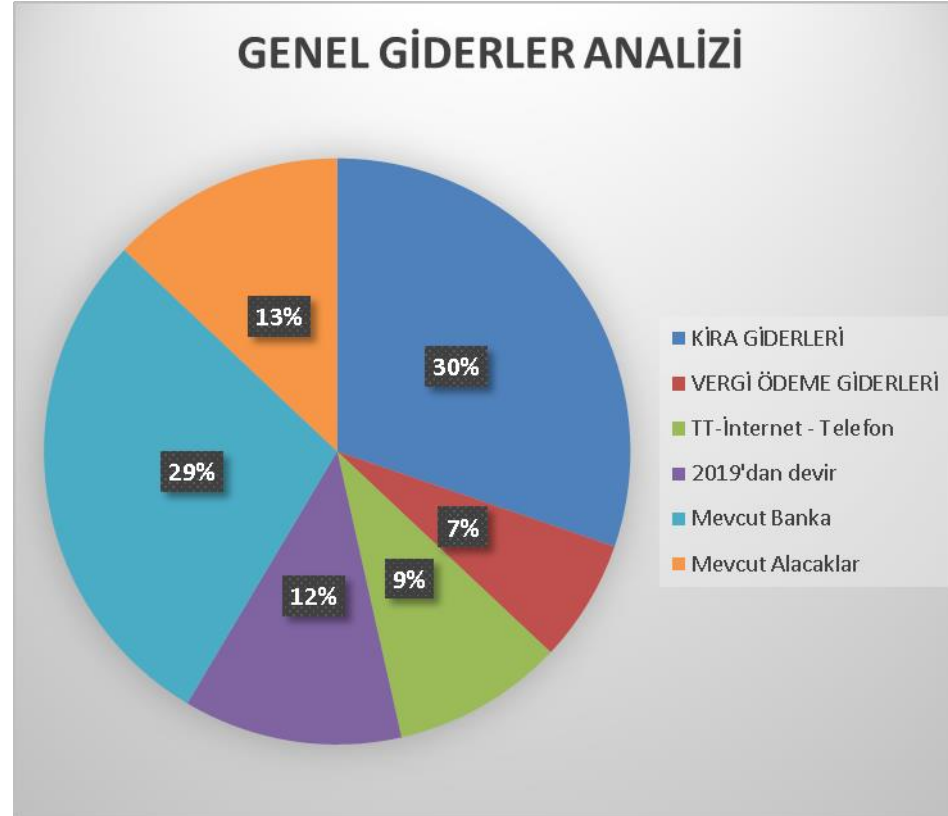
E. 2019 YILI FİNANSAL DURUM

2020 Yılı Giderleri Tablo1'de görünmektedir. Toplam 14.836,30 TL olan giderlerin önemli bir bölümü kira gideri (% 30) dir.

Tablo 1. 2020 Yılı (01 Ocak – 31 Aralık) Gider Tablosu

2020 GİDER	TL	2019'e göre değişim	% Toplam içindeki pay
KİRA GİDERLERİ	4.490,00 ₺	4,2%	30%
VERGİ ÖDEME GİDERLERİ	1.002,82 ₺	1,3%	7%
TT-İnternet - Telefon	1.403,25 ₺	21,9%	9%
2019'dan devir	1.789,10 ₺	-37,9%	12%
Mevcut Banka	4.231,13 ₺	0,0%	29%
Mevcut Alacaklar	1.920,00 ₺	433,3%	13%
TOPLAM	14.836,30 ₺	6,6%	100%

Grafik 1. 2020 Yılı (01 Ocak – 31 Aralık) Gider Analizi

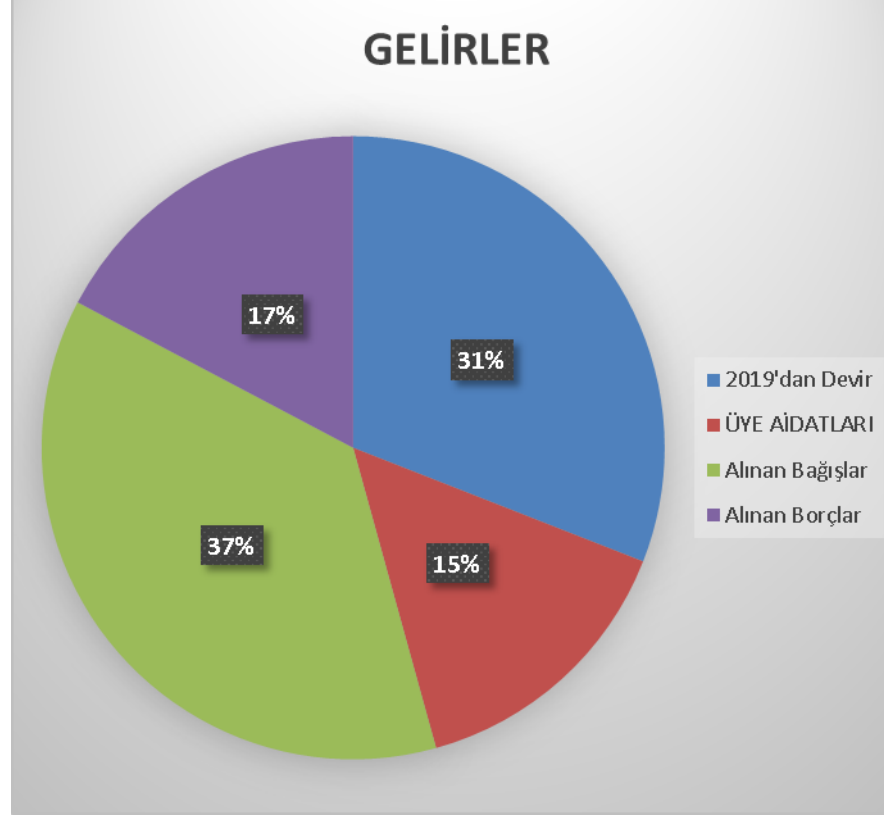

2020 yılı Gelirleri Tablo 2’de verilmiştir. Toplam 14.836,30 TL olan gelirlerin % 37’ sini alınan bağışlar oluşturmaktadır.

Tablo 2. 2020 Yılı (01 Ocak – 31 Aralık) Gelir Tablosu

2020 GELİRLER	TL	2019'e göre değişim	% Toplam içindeki pay
2019'dan Devir	4.591,13 ₺	25,5%	31%
ÜYE AİDATLARI	2.190,00 ₺	-46,7%	15%
Alınan Bağışlar	5.492,82 ₺	27,4%	37%
Alınan Borçlar	2.562,35 ₺	43,2%	17%
TOPLAM	14.836,30 ₺	6,6%	100%

Grafik 2. 2020 Yılı (01 Ocak – 31 Aralık) Gelir Analizi

Nakit Yönetimi:

- 31 Aralık 2020 itibarı ile Banka hesabımızdaki tutar 4.231,13 TL'dir. 2020 yılında ödenmemiş aidatlar tutarı 1560,00 TL'dir.

GENEL DEĞERLENDİRME

2017 yılında kurulan Okuma Kültürü Derneği'nin 2020 yılı faaliyetleri arasında Covid-19 salgını nedeniyle sosyal medya paylaşımlarının ve OKUYAY kapsamında yapılan çevrim içi çalışmaların önemli bir yeri olmuştur.

Derneğin 2018 yılında başlattığı "birlikte okuma" ile çalışmalar sürdürülmüş, "Ucu Açık Okumalar" başlığı altında 0-6 yaş grubu çocukların yararlanacağı kitapların yetişkinlerle birlikte nasıl okunacağına ilişkin "birlikte okuma rehberleri" hazırlanmış ve web sayfasında paylaşılmıştır. Ucu Açık Okumalar kapsamında 0-6 yaş grubu çocuklar için kısa kitap seçkileri ve web sayfasında yer alan Birlikte Okuma Rehberleri duyuruları da Instagramda paylaşılmıştır.

Kitap okumaya ek olarak karikatür okuma konusunda atölye çalışmaları başlatılmıştır, Karikatür Atölyesi işbirliği ile sürdürülecektir.

Ankara 2. Organize Sanayi'de bir fabrikada kütüphane kurulumu için çalışmalar başlatılmıştır. Başkent Üniversitesi Ayşeabla Anaokulu ve Kapadokya Çocuk Kitapları Festivali ile iletişim sürdürülmüş, sunuş ve atölye çalışmaları için hazırlıklar yapılmış ancak etkinlikler Covid-19 nedeniyle gerçekleştirilememiştir. Hacettepe Üniversitesi Çocuk Hastanesi işbirliği de yine aynı nedenle sürdürülememiştir.

2020 yılı derneğin salgın koşullarında farklı çıkışlar denediği bir yıl olmuştur.

Mart 2021